

Sammanträde Hjälpmedelsråd 2019-11-25

§§ 70 -

Tid: Måndag 25 november 2019, kl. 13.00 – 16.00

Närvarande från Region Västerbotten: Carolina Forsell, del av möte (Nordmalings HC),
Anna-Karin Öhman (Habiliteringscentrum)

Närvarande från kommunerna: Sandra Scherman (Umeå kommun), Marina Lycksell
Isaksson (Skellefteå kommun), Paula Frank (Malå kommun)

Närvarande från Hjälpmedel Västerbotten: Greger Olsson, Åsa Risberg och Eva
Enarsson.

Frånvarande: Anki Linder (Sorsele kommun), Ingela Adbo (Vännäs kommun)

Vid protokollet
191125

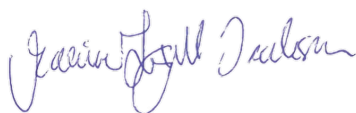

Eva Enarsson

Ordförande
191125

Greger Olsson

Justeras Marina Lycksell Isaksson
19 1220

§ 70 Val av justerare

Marina Lycksell Isaksson utsågs tillsammans med ordföranden att justera protokollet.

§ 71 Faställande av dagordning

- Punkt 9 flyttas högre upp - önskemål från Carolina som behöver gå tidigare
- Särskilda hjälpmedelsbeslut – fråga från Sandra

§ 72 Föregående protokoll

Riktlinjer för drivaggregat - Den temagrupp som arbetat med riktlinjer fick i uppdrag när det gäller drivaggregat med styre, att besvara de första frågorna i vårt förslag ”Samverkan vid mindre projekt med nya hjälpmedelsprodukter” och lämna till Hjälpmedelsrådet.

Flytt av säng – En ny rutin kommer att läggas ut på Hjälpmedel Västerbottens hemsida inom kort.

Material för sittande – behov finns att se över texten då enhetschefer kunnat tolka den text som står att de själva kan kontakta HVM för att få hjälp med ett bättre sittande för de brukare som de har ansvar för. Justering i texten kommer att göras.

Medicinpåminnare – Medicinpåminnare diskuterades förra mötet och Hjälpmedelsrådet ansåg att produkten inte är ett hjälpmedel inom HSL. Marina, som lyfte frågan, kunde dock inte närvara varför diskussionen inte kom att beröra hennes frågeställning.

§ 73 Rapportering från resp. verksamhetsrepresentant

Habiliteringscentrum – Här pågår en diskussion kring digital delaktighet – Önskemål om att vi kan ha ett resonemang kring det vid något tillfälle framöver i Hjälpmedelsrådet.

Umeå kommun – Diskussion pågår kring att definiera verksamhets- och enhetschefer roll i förhållande till förskrivare inom området ATH (arbetstekniska hjälpmedel). Skellefteå kommun erbjuder sig att dela sitt arbetsmaterial kring frågan. När det gäller utveckling av välfärdsteknik vill MAR, MAS och SAS vara mer delaktiga. Man kommer också att se över prioriteringar bland förskrivarnas uppdrag.

Malå kommun – ATH, tar gärna del av Skellefteås material. I Malå ser man också en trend kring fler golvlyftar. Man har stängt ett boende i Malå vilket resulterar i fler förskrivningar i boende hemma.

Nordmalings HC – Riksavtalet diskuteras innehåll och tillämpning. Förskrivare skulle önska ta del av sortimentsgenomgångar inom olika områden då de får förfrågningar på förskrivningar i samband med besökare i länet.

HMV- Greger går igenom aktuell statistik som visar ökade hjälpmedelsvolymer. Se bilaga. Här kan man också se vilka sortimentsgrupper som ökar mest, ökning av individmärkta produkter som är ute hos brukare samt hur vi klarar att hantera de omgående och brådskande ärendena. Kundenkäten från våren - 19 finns sammanfattad. Hjälpmedel Västerbotten har inte fått något riktat sparkrav inför kommande år. Kraven har gått till våra kunder vilket kommer att ge konsekvenser för hjälpmedelsverksamheten framöver. Hjälpmedel Västerbotten har tagit bort hyran på de äldsta produkterna, sänkt till 17 år som den äldsta. Dessutom är kostnad för rollatorer sänkt. Avtalsuppföljningen med kunderna har gett en del synpunkter, men i stort sett är man nöjda.

Skellefteå kommun – Digital konsultation kommer att öka inom förskrivarleden. "Vård och omsorg" samt "stöd och service" kommer att påbörja ett samarbete kring e-hälsa och digital teknik. Besparingar har medfört att det ska satsas mer på förebyggande, hälsofrämjande arbetssätt. Man kommer också att se över buffertförråden

§ 74   **Anpassning av samverkansorganisation mellan kommuner och Region Västerbotten i hjälpmedelsfrågor** – Anna-Karin Öhman och Anki Linder har fått ett uppdrag från länssamordningsgruppen att se över om den struktur som finns för samverkan mellan kommunerna i länet och regionen inom hjälpmedelsområdet kan införlivas i den övergripande strukturen för samverkan avseende vård och omsorg. Uppdraget syftar till att se över hjälpmedelsstrategins tillsättning, hjälpmedelrådets roll och mandat samt hur samverkan inom hjälpmedelsområdet ska infasas i den övergripande beslutsordningen. De har inte hunnit påbörja uppdraget än. Det går bra att höra av sig till Anna-Karin Öhman och Anki Linder om man vill framföra synpunkter. *Se bilaga för mer information kring uppdraget.*

§ 75   **Process vid test av nya hjälpmedel** – genomgång och diskussion kring de alternativ som kommit från Anna-Karin och HVM. HVM tar på sig att revidera utifrån diskussionerna och skicka ut tillsammans med protokollet, för genomläsning innan nästa möte.

§ 76   **Förslag ändring av handbokstext för badkarslyft (förtydligande)**
Det har kommit förfrågan från förskrivare till sortimentsansvarig hjälpmedelskonsulent om ändring i handbokstext, se tidigare bilaga. Åsa har tagit reda på att ändringen i texten inte kommer att påverka möjligheten att få dusch installerad som BAP. Det är idag svårt att få duschplats med fuktspärrar istället för badkar, med stöd utav BAP. Förslaget till ändring i kriterierna skjuts till nästa möte i januari för att få ytterligare synpunkter i frågan.

§ 77   **Appar som hjälpmedelslösning**
Hjälpmmedelskonsulent Therese Freij kommer till hjälpmedelsrådet och berättar hur HVM har valt att se på appar utifrån ett förskrivningsperspektiv. Rådgivning och efterfrågan på appar som förskrivningsbara hjälpmedel, hade sin kulmen någon gång efter 2014. Tidigare kunde det få följa med en del extraappar i samband med förskrivning av en hjälpmedelslösning för exempelvis kommunikation eller kognitivt stöd. De hände att HVM fick tillbaka apparater som man kunde se hade använts till andra syften är det ursprungliga och behovet ökade av support och service på extraapparna. Fokus hade ibland förflyttats från kommunikations/kognitionslösningen till extraappens innehåll. Idag förskrivs inga extraappar.
Inom hjälpmedelsverksamheten har man numera valt att begränsa hur begreppet appar uttrycks. HVM kallar det komponenter i en hjälpmedelslösning för kommunikation, för tex ett program som installeras i en hårdvara (exempelvis i en surfplatta) och som förskrivs som ett specifikt kommunikationshjälpmedel/kognitivt stöd. En samtalsapparat som förskrivs, låses för att det inte ska gå att göra ändringar i. Har man väl provat ut den optimala lösningen vill man inte få den äventyrad av irrelevanta funktioner som läggs in efteråt. Ansvar och support kring beständiga lösningar är viktigt.

De komponenter som Hjälpmedel Västerbotten använder är oftast klassade som medicintekniska produkter, kopplade till grundhjälpmedlet. Urvalet av vilka "komponenter/appar/hjälpmedelsprogram" som användes i hjälpmedelslösningarna påverkas av flera faktorer: dels krävs att leverantörerna är stabila på hjälpmedelsmarknaden, service och uppdateringar ska ingå och manualer ska finnas tillgängliga på svenska. Därutöver måste produkterna svara mot den behovsbild som finns inom länet. Diskussion pågår ständigt inom hjälpmedelsverksamheternas nationella nätverk kring utveckling av området och tänkbara nya produkter.

Hjälpmedel Västerbotten ger inte support för eventuella tilläggsappar som brukaren önskar ha. Förskrivare kan få lösenordet för att öppna upp kommunikationslösningen så att de kan lägga in ex fotokalenderappen, och då tar förskrivaren ansvaret för det.

Billiga appar är konsumentprodukter vilket medför sämre support från tillverkaren, osäkra garantier för beständighet i typsnitt och i många fall kort livslängd på lösningen. I hälso- och sjukvårdens ansvar vid förskrivningar gäller att så långt det är möjligt tillhandahålla hjälpmedelslösningar som är trygga och beständiga i både utförande och livslängd.

§ 78 **Tyngdtäcken**

Åsa redogör för några studier som gjorts kring effekt av tyngdtäckes användning. Studierna baseras på förskrivna/utprovade tyngdtäcken och de ligger på HVM:s hemsida att ta del av.

Studien "Positive Effects of a Weighted Blanket on Insomnia" omfattade 31 personer och utfördes vid Linköpings universitet visade rent objektivt att sömnen ökade och att oron under natten minskade. Sammanfattningsvis kom man fram till att deltagarna hade en lugnare nattsömn med sitt förskrivna tyngdtäcke. Författarna reflekterade vidare att "tyngdtäcke kan alltså hjälpa till att reducera sömnproblem genom sin taktila utformning vilket således erbjuder ett innovativt behandlingssätt utan läkemedelsinsatser."

En annan studie "Användning av tyngdtäcken och dess inverkan på nattsömnen hos personer med ADHD och/eller autismspektrumtillstånd – en kvantitativ enkätundersökning" 15p uppsats, hade 251 deltagare med NEP-diagnos i alla åldrar. 90% hade förbättrat sin insomning vid användandet av tyngdtäcke. 30% hade minskat sin sömnmedicinering, dock saknas information till varför medicinering minskat.

Funderingar finns på skillnaden på de täcken som finns ute på öppna marknaden och de som kan förskrivas. Kognitionsteamet poängterar betydelsen av att brukare/patienter får tillfälle att prova de olika täckena för att märka skillnad i material, tyngd och omslutande förmåga. Erfarenheten visar att den enskilde i samband med utprovning nästan jämt kan avgöra vilken modell som känns bäst för att komma till ro. Utan utprovning blir effekten sannolikt lägre och vi vinner inte samma nytta.

Hjälpmedelsrådet önskar ta del av de kravspecifikationer som sattes i samband med den nyligen gjorda upphandlingen av tyngdtäcken. Detta för att eventuellt finna ytterligare argument till varför vi har tyngdtäcken som förskrivningsbara hjälpmedel i förhållande till att de säljs på öppna marknaden. Kraven tas med till nästa möte

§ 79 **Ersättningskedjor – tvingande eller inte?**

Greger informerar om att det i Sesam finns en möjlighet till att styra valet av det beställda hjälpmedlet så att förskrivaren kan tvingas ta den produkt som finns på lagerhyllan. Det är ett sätt att styra så att äldre produkter går ut istället för att vi köper in nya. En intressant funktion och arbetssätt men som kräver en konsekvensanalys från flera håll (brukare och förskrivare) innan det eventuellt ska införas. Det behöver i sådana fall finnas kriterier för

hur man som förskrivare ska göra om man måste ha en nyare produkt än den som finns på hyllan.

Det går att göra på delar av sortimentet, man kan välja en viss typ av hjälpmedel där vi kommer överens om att testa detta. HVMV tar fram ett förslag att diskutera vidare kring vid nästa möte där vi eventuellt skulle kunna genomföra en test.

§ 80 **Gemensam upphandling av medicintekniska hjälpmedel**

Greger informerar om att det kom upp en fråga och ett önskemål på länsamordningsgruppen (LSG) om att göra mer gemensamma upphandlingar i både kommuner och i regionen kring medicinska behandlingshjälpmedel. Greger skickar med den frågan att diskutera på hemmaplan för var och en och att sedan ta upp frågan igen vid nästa möte. Marina har önskemål om att det även skulle gälla andra hjälpmedel som exempelvis hjälpmedelssängar, madrasser mm.

§ 81 **Ordnad utfasning hjälpmedel**

Greger tar upp att en ordnad utfasning känns lika viktigt att ha en struktur kring som ett ordnat införande. Alla håller med om att det blir nästa steg att ta tag i.

§ 82 **Övriga frågor**

Sandra tog upp en fråga om man i Hjälpmedelshandboken ska tillägga att det alltid krävs ett medicinskt underlag i samband med förskrivning av eldrivna rullstolar. Alla kommuner har inte det som krav och det blir därför svårt att skriva in, om det inte gäller alla.

§ 83 **Nästa möte**

Önskemål kom om att ha tre möten under våren 2020

27/1 13-15.30

27/3 8.30-11.30

15/5 8.30-11.30

Lokal: Mariehemsvägen 14, Umeå.

Länkar kommer med inbjudan för dem som vill delta på distans.

Sändlista Hjälpmedelsråd i Västerbottens län

Deltagare från Hjälpmedel Västerbotten

Greger Olsson, verksamhetscontroller

Åsa Risberg, vårdutvecklare

Eva Enarsson, avdelningschef

Kommunrepresentanter

Sandra Scherman, Umeå kommun

Marina Lycksell-Isaksson, Skellefteå kommun

Ingela Adbo, Vännäs kommun

Anci Linder, Sorsele kommun

Paula Frank, Malå kommun

Landstingsrepresentanter

Anna-Karin Öhman, Habiliteringscentrum

Carolina Forsell, Nordmalings hälsocentral